

פרוטוקול מס' 371
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום רביעי, י"ז בחשוון התשמ"ז - 19.11.86, בשעה 9:00

נכחו:

חברי הוועדה:

א'י' שפירא - היו"ר
ז' אמיר
נ' ארד
י' ארידור
י' ארצי
א' ורדיגר
י' מצא
ע' סולודר
י' צבן
ח' רמון
א' שלום
ד' תיכון

מוזמנים:

א' שר - החשב הכללי
א' יונס - משרד האוצר
י' סרוסי - משרד האוצר
א' אביאור - משרד התעשייה והמסחר
ש' ורשבסקי - משרד התעשייה והמסחר

א' קרשנר - מזכיר הוועדה
א' דמביץ - היועץ המשפטי לוועדה
ס' אלחנני - יועצת כלכלית

רשמה:

א' ברק

סדר היום: ערבות מדינה למפעלים במצוקה (5 מיליון דולר)
ערבות מדינה לחברת אן-אל מוצרי תפירה בע"מ (250,000 דולר)
שינויים בתקציב לשנת 1986
קביעת מוסדות לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה

ערבות מדינה למפעלים במצוקה (5 מיליון דולר)
מכתב שר האוצר מיום כ"ז בתשרי התשמ"ז (30.10.86)

היו"ר י' ארידור:

אני פותח את הישיבה. הסעיף הראשון על סדר היום: ערבות מדינה למפעלים במצוקה. יש כאן בקשה של שר האוצר לאשר מסגרת ערבות בסכום של 5 מיליון דולר שיהוו תמיכה למפעלים במצוקה.

אני רוצה לשאול את היועץ המשפטי אם החוק מאפשר ערבות כזאת.

א' דמביץ:

סעיף 2 לחוק מאפשר.

י' ארצי:

אני מבין שיש כאן שתי פעולות מצד האוצר. עד עכשיו אישרנו פעולה אחת, או שהיא לא טעונה אישורנו, וזה השימוש בקרנות סוכנותיות ואחרות. הפעם מחכים לערבות המדינה כדי שאפשר יהיה לממש את ההחלטה הקודמת.

בעמוד ב' יש מספר התניות. האם זה תנאי בעל יעבור או שיש הסכם מוקדם עם הבנקים, אחרת אנחנו מקבלים החלטה שגורם חיצוני יכול לסכל אותה?

י' צבן:

אני מבין שמה שמבקשים מאתנו זה שלא נתערב ב-5 מיליון אלה בשיקולים של המשרד. הייתי מציע בכל זאת שבמצב כזה שרוצים מאתנו אישור גלובלי, ואני יכול להבין שלא רוצים על כל 150 אלף דולר לבקש אישור מהוועדה, לפחות שיהיה דיווח לוועדה. ואז במידה ומתעוררים אצל חברי ועדה ספקות, הם יוכלו לפחות לדרוש הבהרות. ככה זה אישור יותר מדי גורף.

השאלה השניה היא מה העלות של הערבות הזאת. איך התהליך הזה מתבצע מבחינת מעשית. האם יש ריבית על הערבות הזאת? ואם כן, מה שיעורה?

שאלה שלישית - לגבי כמה מהפעלים היחסית קטנים האלה, יש רינונים שכל כמה שנים - - -

היו"ר י' ארידור:

אני מציע לא להכניס לוועדה רינונים. אם יש חומר או יסוד לחומר או ידיעה, יש טעם לדון בה בוועדה. אבל שהוועדה תדון ברינונים, אני חושב שזה לא מתאים לוועדה.

י' צבן:

אני מסכים להערה של היושב-ראש, ולכן אומר שיש חששות מבוססים שכמה מהפעלים האלה, כך אומרים, מדי כמה שנים נכנסים לקשיים, מקבלים הטבה מהמדינה, וכאשר אחר כך יש תקופה קצרה או ההטבה עצמה היא בגדר שמנת או קצפת, מישהו גורף את זה לכיסו. אינני יודע באיזו מידה הבקרה של משרד האוצר מספיקה בענין זה.

א' שלום:

רציתי לשאול - הסכום כשלעצמו נראה לי סכום לא גדול במיוחד לאור המצב היום של כמה מפעלים.

י' מצא:

ה-5 מיליון דולר או ה-150 אלף דולר?

א' שלום:

שני הסכומים. בכנות אני אומר את זה. זה לכל הארץ, בכל אזורי הפיתוח. בסך הכול אתה נותן לשלושים מפעלים קטנים סיוע. הייתי רוצה לדעת, לאיזה סוג מפעל, האם נגריה שעובד בה אדם אחד בעצמו תקבל אותו הסיוע כמו למשל מפעל יצרני שמעסיק עשרים איש? מה הקריטריונים לסכומים, ומה יכולה להיות הבקרה שלכם ובעיקר של משרד התעשייה והמסחר לבדוק מה מידת הנחיצות או הסיוע הנחוץ לאותו בעל מפעל, שלרובם קשה מאוד לדעת כי אין אלה חברות ולא עסקים גדולים אלא זה לרוב איש אחד שיש לו עסק קטן.

י' מצא:

מי יטפל בנושא זה? איזה גוף? האם בענין משרד התעשייה והמסחר זו המלצה או נדרש תנאי של משרד התעשייה והמסחר או שזה רק במסגרת המלצה מחייבת או לא מחייבת? האם זו הלוואה לרכישת ציוד כאשר ניתן לעשות שעבוד או שזה פריסת חובות ללא כל קשר לרכישת ציוד? מה יובא בפנינו, אם בכלל יובא, כאשר תתנו את הערבויות האלה?

מה הסכומים שכבר ניתנו למפעלים קטנים כאלה שאי אפשר לחדש אותם, או שצריך לקיים לגביהם פריסת חובות נוספת? האם יש מפעלים שיהנו פעם נוספת?

א' דמביץ:

השורה האחרונה במכתבו של השר שאומרת, שהערבות היא במסגרת 10% מתקציב המדינה, למעט תקציב פיתוח - האם מניחים שכל המסגרת הזאת תהיה בתוקף רק לשנת תקציב זו? האם פירוש הדבר ש-5 מיליון דולר אלה ינוצלו אך ורק בשנת תקציב זו או שהכוונה שהמסגרת הזאת תעמוד לאוצר לתמיד, כך שכל פעם שמישהו גומר את תקופת ערבותו אפשר יהיה לנצל את הסכום הזה מחדש? אם מדובר על כך וכך אחוזים מתקציב המדינה, נראה שהכוונה רק לשנת תקציב זו.

א' שר:

לגבי השאלה שנשאלה, האם הערבות היא פריסת חובות על הבנקים: בדרך כלל כאשר מפעל נקלע למצוקה ונדרש לערבות מדינה, ומדובר על מפעלים שנקלעו למצוקה או מפעלים שבחוסר יכולתם להשיג בטחונות, באזורי פיתוח או באזורים שהבנקים לא ששים לתת בטחונות הרי המשמעות שהמפעל לא יוכל להתקיים - אנחנו שותפים בנטל של הבנקים על ידי זה שהבנקים מעמידים מקור לפריסת החובות, ואנחנו מבקשים לתת ערבות למפעלים שהם בדרך כלל מפעלים קטנים שאינם מסוגלים להשיג בטחונות מתאימים למערכת הבנקאות כנגד אותה פריסה.

א' שלום:

זה מאה אחוז ערבות?

א' שר:

במקרה הזה זה מאה אחוז ערבות. יש היתר כללי לערבות במסגרת יותר גבוהה, אבל שם מדובר על מפעלים שיש להם 50% ערבות.

במקרה דנן מדובר על מפעלים קטנים שנמצאים באזורי פיתוח או באזורים בעלי בעיה בתעסוקה. או לחלופין יש מקרים שהמפעל נמצא באזור שהבנקים לא מוכנים לקחת בטחונות. יש לפעמים שבנקים לא מוכנים לקחת בטחונות מעבר לקו הירוק בגלל בעיות רישום. כך שזו מערכת שמנסה לתת פתרון למפעל קטן, ולא למפעל בינוני בקנה מידה ישראלי. מפעל בינוני לא יכול להסתייע בזה, כי אז אנחנו מבקשים מהוועדה ערבות, אם המפעל נמצא ראוי לסיוע.

י' ארצי:

פריסת החובות של הבנקים היא תנאי בל יעבור?

א' שר:

הוא תנאי בל יעבור. אין בקשה לתת פריסת חובות אלא רק לאותה ערבות שתינתן על ידי הבנקים. כאן אנחנו מתייצבים עם המפעל מול הבנקים, כי המפעל הוא קטן ואיננו יכול לעמוד מול הבנק, והמערכת הבנקאית רוצה לקבל את פריסת החובות בריבית יותר גבוהה מאשר המפעל מסוגל להחזיר. אנחנו סבורים שמרגע שנותנים ערבות מדינה ומחזקים את בטחונות המפעל, מן הראוי שהמפעל יקבל תנאים סבירים, ואז אנחנו עומדים עם המפעל כדי שיקבל את התנאים הסבירים.

לגבי השאלה מה הקריטריונים: אנחנו מסתמכים על חוות הדעת המקצועיות של משרד התעשייה והמסחר או משרד ייעודי אחר, יכול להיות חקלאות - אם כי זו לא ערבות שמתאימה באופיה לחקלאות - כאשר השיקולים הם בדרך כלל על פי קריטריון של יצוא, תעסוקה - - -

א' שלום:

זה יכול להיות גם תיירות?

א' שר:

גם תיירות, אבל סדרי הגודל בתיירות הם הרבה יותר גדולים ממה שנדרש כאן, ולא סביר שנוכל לפתור בסדרי גודל כאלה את היקף החובות של מפעל תיירותי.

לגבי עלות הערבות: אנחנו לוקחים עמלה בגין הערבות. לגבי עלות החוב, אנחנו עומדים עם המפעל מול הבנקים. אנחנו וביים עמלה בגין הערבות הזאת. העמלה היא בדרך כלל עמלה סבירה, יחד עם זה היא משתדלת להיות עמלה שלא נותנים מוצר חינם, קרי - עבור הערבות משלמים.

איזה סוג מפעל, ענית.

לגבי התפעול והבקרה בנושא - הבדיקה והממלצה נעשית על ידי המשרד הייעודי. אנחנו מקבלים את כל הדיווחים. הבנקים הם נאמנים שלנו. אנחנו מעסיקים לצורך זה גורם חיצוני במידת הצורך, כלומר רואי חשבון, ועל ידי זה משתדלים לקיים את מירב הבקרה. כמובן שיש מקרים לא רבים שבהם אנחנו נאלצים לשלם בגין הערבות, ואז משתדלים לקיים את העסק כעסק מסחרי. יחד עם זה לממשלה יש לפעמים אינטרסים שהם מעבר לאינטרס עסקי.

הכסף ניתן בתנאים שהמערכת הבנקאית מעמידה אותו, וכאשר אנחנו עומדים מול המערכת הבנקית ומשתדלים שההלוואה תינתן בתנאים הנוחים ביותר שניתן לעסק.

יש עלינו חובת דיווח ואנחנו מדווחים למבקר המדינה ולוועדת הכספים.

י' מצא:

מי מטפל בערבות הזאת?

א' שר:

האוצר על פי המלצה. המשרד מקיים את הבדיקה המקצועית. האוצר אחראי על פי חוק מבקר המדינה לביצוע.

ע' סולודר:

לגבי מפעלים קטנים באזורי פיתוח כבר שאלתי בהזדמנויות אחרות. קורה שיזמים לוקחים את התנאים המועדפים של ערי הפיתוח, מביאים לשם מפעל, אחר-כך נכנסים לקשיים וזורקים אותו על הצוואר של אותו המקרום. יש לי הרבה דוגמאות לכך באזור הקרוב אלי. האם למשל יזם פרטי שנקלע לקשיים, זאת ערבות גם לגביו או לגבי אלה שיקבלו את המפעל ממנו?

לגבי המשרדים הייעודיים - יש מפעלים שמיצרים אמנם ייצור חקלאי אבל הם מפעל תעשייתי, למשל מפעלי מים או תיירות. הם זה חל גם עליהם? מפעלי תיירות בכמה אזורים הם בבחינת תחליף למפעל.

ז' אמיר:

אני תמיד על כל מדיניות שבאה להוציא ממצוקה מפעלים שבקשיים. הייתי רוצה שיתנו לנו רשימה של מפעלים, שנדע על אילו מפעלים מדובר.

היו"ר י' ארידור:

זו ערבות כללית כאשר אי אפשר לתת יותר מ-150 אלף דולר למפעל.

ז' אמיר:

ערבות כללית מבוססת על מפעלים שפנו ונמצאים במצוקה. לכן טוב שיגישו לנו רשימה שנדע במה מדובר.

ד' תיכון:

יש לנו בעיה בערבות המדינה והגיע הזמן שנעשה סדר בנושא הזה. שהרי אנחנו מאשרים ערבויות מדינה ואין לנו מושג קל באשר לביצוען ולמימושן של הערבויות האלה. והרי בעצם הימים האלה ניאלץ לבצע ערבות מדינה שנתנו למפעל גדול, מנועי בית-שמש. אני מתאר לעצמי שנתנו ערבות מדינה.

ס' אלחנני:

לא נתנו. נתנו כסף בלי ערבות.

ד' תיכון:

חבר-הכנסת יורם ארידור יגיד שזה היינו-הך. אנחנו מחלקים ערבויות מדינה וכמובן שיש מגבלה תקציבית לענין ערבות המדינה, וכאשר צריך לעקוף את ההגבלה הזאת, אנחנו עוקפים אותה.

אני רוצה לקבל אחת לשנה דו"ח על ערבויות המדינה שנתנה הוועדה הזאת, מה התממש ומה לא התממש. אני גם מבקש שבכל פעם שהבנקים יממשו את ערבות המדינה, שתימסר על כך הודעה לוועדה. כלומר, שזה לא יהיה אוטומטי. אני גם מציע לכלול את זה בחוק יסודות התקציב. אני חושב שהבעיה רצינית וקשה ואיבדנו את השליטה על ערבות המדינה, אנחנו כוועדה.

פ' גרופר:

אני מבין שפה מדובר ספציפית על 5 מיליון דולר למפעלים קטנים וכו'. נדמה לי, אם זה נכון, שכל משרדי הממשלה הכלכליים נותנים המלצות לערבות מדינה לשונים שונים, בעיקר לאחרונה כשנכנסנו למערבולת הזאת של מפעלים במצוקה, כולל חקלאות. הייתי רוצה להבין, יש חלק שאומרים להם, לכו לבנקים, ואז הם צריכים לתת את כל הערבויות שלהם, ואם אין להם, הם בצרה. יש כאלה שכן מקבלים את ערבות המדינה. האם אפשר לקבל פעם אחת ובצורה מסודרת את הקריטריונים? כי באותו משרד יכולה להיות אפליה שמפעל שכן יכול לצאת מהמצוקה, איננו מקבל, ומפעל שיש סיכוי שהמדינה כן תצטרך לשלם, כן מקבל.

י' מצא:

לא קיבלתי תשובה על השאלה שלי בדבר מפעלים שקיבלו ערבות ועכשיו מחדשים להם.

ד' תיכון:

אנחנו נותנים ערבות מדינה גלובלית והביצוע הוא בידי המשרדים הייעודיים. הייתי מבקש שלפחות מזכירות הוועדה תלווה את הנושא הזה על ידי קבלת דיווחים. כאשר נותנים, שיודיעו לוועדת הכספים שנתנו ולמה.

היו"ר י' ארידור:

משרד התעשייה והמסחר לא יכול לתת יותר מ-150 אלף דולר. אי אפשר על 150 אלף דולר לבוא ולבקש כל פעם ישיבה בוועדת הכספים. הבקשה היא לאשר 5 מיליון דולר גלובלית למשרד התעשייה והמסחר כדי שיוכל לתת למפעלים במצוקה. רק אתמול אישרנו 7.5 מיליון שקל שזה 5 מיליון דולר, ולמחרת מבקשים עוד 5 מיליון דולר. אני מתאר לי שמפעלים קטנים שזקוקים עד 150 אלף דולר, הבטחונות לבד לא יכולים בבנקים להציל אותם.

לגבי מה שאמר חבר-הכנסת דן תיכון, אני רוצה להבין: אתה מדבר על אותן ערבויות מדינה שאנחנו פה ספציפית בוועדת הכספים אישרנו אותן, ואם הבנקים מימשו אותן - - -

ד' תיכון:

אנחנו רוצים לדעת במידה והבנק מחלק.

היו"ר י' ארידור:

זאת אומרת רוצים לדעת אם הבנקים מקבל ערבות ומחלק את הכסף. אני מבין שזה קורה רק לעתים רחוקות.

ד' תיכון:

אז נקבל דיווח.

היו"ר י' ארידור:

אבל אין מדובר על ערבויות של 150 אלף דולר. מדובר על הדברים הגדולים שדן תיכון מדבר עליהם.

ד' תיכון:

אגיד למה אני מבקש דיווח גם מהקרן הקטנה הזאת. הייתי אחראי על קרן כזאת בשנות השבעים הראשונות. הקרן ההיא נקרא קרן לובה. כיוורשו של לובה אליאב הייתי אחראי גם על הקרן הזו. האמת שלא נטיתי להשתמש בקרן הזו. אבל תמיד יש לחצים שונים ומשונים ויום אחד לקחו ובבת אחת חיסלו את הקרן הזאת לצרכים שאני כעובד מדינה לא הייתי מרוצה מזה. היות והקרן הזו לא היתה צריכה לדווח לאיש, לא היתה ביקורת ציבורית על הקרן הזו והיא רוקנה מתוכנה. רצינו שמפעל של "כלל" יילך למצפה-רמון, נתנו לו את הכסף והוא נשאר בחולון ואת הכסף הוא לא רצה להחזיר.

למה אני אומר את זה? כשלא מדווחים יש פיתוי לעשות דברים על הגבול, שוליים, נתפטר עם המצפון, נעשה את זה לתקופה קצרה, כל מיני מחשבות לא טובות. כאשר אתה מדווח, אתה חושב שמישהו בוועדה יראה את זה ולכן צריך להיות זהיר בשימושים.

לכן אני מבקש שהוועדה תקבל דיווח על השימושים שעושים בקרן הזאת

א' שר:

אמנם על חלק מהשאלות עניתי קודם, אבל אולי זה מספיק חשוב שאחזור על זה.

למי ניתנת הערבות לבנקים, לבעל המפעל או למי שבא אחריו - הערבות ניתנת למי שיכול להתחייב ולדאוג לאינטרסים של המפעל על פי אותם מבחנים שציננת. בדרך כלל כאשר אנחנו נותנים ערבות למפעל אנחנו דורשים גם בטחונות אישיים מהבעלים. במקרים של פריסת חובות או מפעל שנקלע למצוקה, זה לא תמיד ישים כי הרבה פעמים הבעלים השקיעו. מדובר על בתי מלאכה קטנה שבהם הבעלים השקיעו את רוב הונם בשלב התחילו של הפרוייקט. לכן הערבות ניתנת למפעל. המפעל יכול להיות או בידי הבעלים הראשונים או מי שרכש אותו על מנת להפעיל אותו.

לגבי השאלה של חבר-הכנסת תיכון לגבי דו"ח על ביצוע ערבויות - דו"ח כזה ניתן על פי חוק ואנחנו שולחים לוועדת הכספים ולמבקר מדינה דיווח על מתן ערבויות וביצוע ערבויות. אנחנו דואגים ליידע את מבקר המדינה על כל ערבות שניתנת.

אני מוכרח להתייחס להערה - ועדת הכספים מבחינתנו היא מכשיר נוח מאוד לעתים, ואני אומר את זה בגלוי, מכשיר נוח לעמידה בפני לחצים. יחד עם זאת יש מצבים שמפעלים אם לא תסייע להם, ואלה מפעלים קטנים שקשה מאוד על כל פניה עד 150 אלף דולר לבוא לוועדה, והערבות יכולה להיות של 30 ו-40 אלף דולר; לכן זה כלי חשוב למפעלים לבקש דווקא בתחום משרד התעשייה והמסחר. זה יכול להיות פרויקט של עיבוד תוצרת חקלאית או פרויקט תיירותי. יחד עם זאת סדרי הגודל שמדובר בהם כרגע אינם סדרי גודל שמתאימים לפרוייקטים במגזרים האלה.

הערבות לא ניתנת למשרד. המשרד הוא הגורם המקצועי. לפי חוק ערבויות המדינה, משרד האוצר הוא האחראי על הערבות. המשרד הוא הממליץ כאשר יש בקרה של הגוף שמעוניין לתת את הערבות.

הערבות איננה מוקבלת בשנת תקציב.

היו"ר א' י' שפירא:

אני מעמיד את הנושא להצבעה.

ה צ ב ע ה

הוחלט: לאשר

ערבות מדינה לחברת אן-אל מוצרי תפירה בע"מ (250,000 דולר)

היו"ר א' י' שפירא:

הסעיף הבא על סדר היום: ערבות מדינה לחברת אן-אל מוצרי תפירה בע"מ.

א' יונס:

מדובר על מפעל טקסטיל. אני רוצה להדגיש את הנקודה העיקרית: המפעל נמצא בקטיים חוזרים ונשנים מיום הקמתו. היתה פה בעיית ניהול. המפעל נמצא בקרית-שמונה.

ד' תיכון:

אזכיר היושב-ראש, מותר לי לתת לך עצה חברית? אני ציע לך שבענין זה תשב לידי ותיתן ליורם ארידור לנהל את הישיבה.

י' ארידור:

היושב-ראש יכול לנהל את הישיבה.

ד' תיכון:

תקרא את דברי ההסבר ותראה שלא.

היו"ר א' י' שפירא:

אני יכול לצאת להצבעה.

א' יונס:

המפעל ממוקם בקרית-שמונה ובמגידל שאמס. החברה נוצרה ב-1980, ומאוקטובר 1983 המפעל נמצא בקטיים חוזרים ונשנים. באוקטובר 1983 החברה פסקה לפעול ופעלה רק כקבלן משנה. החל ממרס 1986 החברה פועלת באופן סדיר וזקוקה לחידוש ציוד והשקעות בהון חוזר על מנת שתוכל להמשיך לפעול. ערכנו סקר כלכלי שעיקריו מצורפים כאן. הסקר אומר שלחברה יש סיכוי לצאת מהמשבר בהרחבת הפעילות שלה ופתרון בעיות ההון החוזר.

נקודה מרכזית בהחלטה שלנו ללכת הלאה היתה: א. פתרון לבעיות הניהול של המפעל עצמו. מכניסים מנהלים חדשים. יש מנהל כספים חדש, לקחו ייעוץ כלכלי שבהחלט נראה שעושה סדר בניהול הכספי של המפעל. ב. יש גם מעורבות מאוד מאסיבית של הבעלים של המפעל.

הסיבה לכך שיש תיאור מפורט של ערך הבטחונות נובע מכך שהבעלים הציגו ונתנו למפעל מהונם בשווה ערך של 2.8 מיליון דולר - לפי הערכת שמאי שמצורפת - מתוך כוונה שערך הבטחונות הזה יהווה מנוף לשיקום המפעל. בנוסף לכך, הבעלים השקיעו 300 אלף דולר במזומן להגדלת ההון.

אנחנו חושבים שבהשקעות כפי שמדובר עליהן ובתמורה הנוספת כתוצאה ממתן ערבות המדינה, יש סיכוי סביר לשיקום המפעל ולהמשך פעולתו לאורך זמן. הבטחונות לערבות המדינה הזאת יהיו שעבוד שני על השטיחים ושעבוד שני על כל רכוש המפעל האחר, שעבוד ראשון בדרגה על כל רכוש חדש שיושקע במפעל וערבויות אישיות של הבעלים.

כמו-כן אנחנו נמצאים בסיומו של משא ומתן עם הבנק לפיתוח התעשייה לפריסת חובות המפעל לבנק על מנת שהמפעל יוכל להמשיך לעבוד בלי שיאיים עליו הבנק מצידו הוא מצד האשראי לזמן קצר שעומד לפרעון מידי.

א' שר:

למעשה אם המפעל לא היה ממוקם היכן שהוא ממוקם, ייתכן שהפניה שלנו היתה נושאת אופי שונה.

א' דמביץ:

הפניה היתה מוגשת?

א' שר:

אז השיקול היה שיקול אחר.

אני רוצה לציין שחלק נכבד לסיבה שאנחנו פונים לוועדה במפעל מסוג זה יש לעובדת מיקומו של המפעל, והעובדה שהוא מספק תעסוקה במקום שהוא מאוד בעייתי מבחינת תעסוקה, כי אין שם תעסוקות אלטרנטיביות. אינני יודע אם היינו מגישים את הבקשה לגבי מקום אחר, ייתכן שלא.

היו"ר א' י' שפירא:

חבר-הכנסת דן תיכון, בינתיים אני משתתף בדיון. אני בטוח ומשוכנע שאתה מתכוון לטוב בעצתך לי. מדובר על כך שבעלי המפעל מחזיקים שטיחים קווקזיים שזה כמו שמישהו מייצר תכשיטים מלאכותיים ומישהו יש לו באמת יהלומים, בכל זאת אני יושב פה ונותן ליורם ארידור לנהל ולא מתערב בדיון.

א' שר:

אנחנו מודעים לסיכון בערבות כזאת ולכן ייתכן שהשיקולים שלנו היו שונים אלמלא המיקום.

י' צבן:

הצעה לסדר. המיקום הוא שאלה מאוד חשובה כאן. יחד עם זאת, זה נושא שתובע בדיקה. קיבלנו את זה רק אתמול. אני מציע שקודם נלמד את העניין.

ס' אלחנני:

סיפור כזה מרתק לא קראתי מאז שהייתי בתערוכת השטיחים הקווקזיים במוזיאון האיסלם. ליהודי הזה יש שטיחים קווקזיים בשווי של 3 מיליון דולר. אז בשביל 250 אלף דולר שהוא צריך, שימכור שניים או שלושה שטיחים. כתוב שהשטיחים יותר יפים מהשטיחים שהיו בתערוכה במוזיאון האיסלם. אנשים אלה שייכים לליגה של עשירים בינלאומיים. מה לוועדה הזאת שעוסקת בחלכאי המדינה וענייה ולמפעל הזה?

מה המפעל הזה מייצר? כתוב שיש לו חוזה עם חברה בלוס-אנג'לס. במקום ללוות את הבקשה בסיפור על מוזיאון האיטלם ועל השטיחים שלו, צריך ללוות את הבקשה יותר בחשבונות של התחייבויות של ספקים, חוזה לקניה, חוזה למשהו. אין פה שום דבר.

א' שר:

אני מוכרח לציין שפה נתנו חומר יותר מפורט.

ד' תיכון:

עיינתי בחומר ויש לי הצעה. אם אתם רוצים לעזור למפעל, לא זו הדרך. תעבירו את זה לבדיקה של הבנק לפיתוח התעשייה. נדמה לי שאם הכסף הזה ינתן, הוא פשוט לא יועיל כי הוא כל כך קטן ומצומצם והבעיות כל כך גדולות שזו תהיה עוד זריקה מלאכותית וקרוב לוודאי שבעוד שחצי שנה נתבשר שלא יצא מזה דבר. אמנם יש כאן סקר כלכלי של מטעם, שהרי היועץ הכלכלי מקבל את כספו מהמפעל - - -

א' שר:

יש פה אי-הבנה. זה יועץ כלכלי שלנו.

היו"ר א' י' שפירא:

חבר-הכנסת יאיר צבן ביקש כמה ימים ללמוד את הנושא. זה חומר שקיבלנו רק אתמול. אני מוריד את זה מסדר היום.

ד' תיכון:

אני בכל זאת מבקש, מדובר בקרית-שמונה. כל דחיה שלנו יהיו לה פירושים שונים ומשונים. אני מבקש שחבר-הכנסת יורם ארידור יחליט את ההחלטות האלה.

י' ארידור:

זה לא צודק.

י' מצא:

זה צודק, כי יפרשו את זה ברשעות.

היו"ר א' י' שפירא:

אני לא אגיב על כך, כי גם מה שאגיד יפרשו. אבל לא מניה ולא מקצתיה.

א' שר:

אין שום קשר.

היו"ר א' י' שפירא:

יורם, תסכם בנושא זה.

י' ארידור:

היושב-ראש הציע להעטר לבקשה. אף אחד לא העיר הערות לגבי הצעת היושב-ראש, אז זה מגוחך.

ד' תיכון:

זה לא מגוחך. זה הנוהל. פשוט אנחנו עושים בעיה ממה שלא צריך.

י' ארידור:

דן לא צודק והיועץ המשפטי בדעה שזה כך.

א' דמביץ:

אני לא יועץ מטעמים ציבוריים. אם מישהו חושב שמטעמים ציבוריים - - -

י' ארידור:

אם אני צריך להחליט בלי דיון, בלי הערות, אני מחליט לקבל את ההצעה של חבר-הכנסת יאיר צבן לדחות את הענין עד לשבוע הבא. בשבוע הבא ייקבע.

א' יונס:

הערה לחומר. נשאלו שאלות על טיב החומר שהוגש.

לחבר-הכנסת תיכון - היועץ הכלכלי, דוד כהן, הוא יועץ כלכלי שעובד עבורנו, עבור משרד התעשייה והמסחר. הוא מלווה את ההמלצות של משרד התעשייה והמסחר.

י' מצא:

ממי הוא מקבל משכורת?

א' יונס:

הוא יועץ חיצוני שעובד עבור משרד התעשייה והמסחר.

י' מצא:

הוא לא עובד רק עבור המשרד?

א' יונס:

לא רק עבור המשרד.

ד' תיכון:

יש דבר כזה? משרד כלכלי עם כוחות כאלה מעסיק גורם חיצוני?

א' שר:

אתה מתפלא שיש ייעוץ מבחוץ?

י' צבן:

מפטרים עובדים ומעבירים עבודות לגורמי חוץ?

א' שר:

יש כאן חומר, החומר הוא באמת סבוך וכדאי ללמוד אותו. אני סבור שמן הראוי לדון אחרי שילמדו את החומר.

ד' תיכון:

תוציאו כמה משפטים מהדו"ח הזה.

ס' אלחנני:

המשפטים על המס הם טעות. בדקתי את זה במכס.

- - - -

א' שלום:

אני מבקש להעלות ענין מסויים. אנחנו בוודעה דנים בהרבה נושאים ואני לא מתיימר להיות מומחה בכל הנושאים. יש לפעמים נושאים שמועלים, אני לוקח את החומר, לומד אותו ומתעניין עם גורמים אחרים. נתקלתי בתופעה קשה עם אנשי מס הכנסה. מביאים חומר, אנחנו מעלים הערות. הם מודיעים לפרוטוקול שמתקנים ויוציאו הוראות ביצוע בהתאם, וכעבור יום או יומיים מוציאים הוראות שונות לגמרי.

היו"ר א' י' שפירא:

מחר יבואו אנשי מס הכנסה ותוכל לברר.

א' שלום:

קורה שמביאים באותו יום נושא, וכאשר אני שואל הם אומרים שיש סיכום עם הגורמים, ואכן יש סיכומים וחתמו איך יהיו התקנות, אבל בין החתימה לבין מה שמביאים פה, שמיים וארץ, ואז אני מצביע על זה שיש סיכומים ותיאום, וכאשר אני משווה לאחר זמן מה את מה שנאמר לנו על הסיכומים לבין מה שהתפרסם בתקנות, ההבדל הוא גדול מאוד. לכן אני מבקש שמחר לא נקיים את הדיון בנושא של מס הכנסה. שימציאו לנו חומר, נלמד אותו ונקיים דיון בשבוע הבא.

פ' גרופר:

חבר-הכנסת אפרים שלום דיבר על אנשי מס הכנסה שבאים הנה, אנחנו מעלים הערות, הם מקבלים אותן ואומרים שזה יסודר, ובינתיים זה הפוך.

ענין אחר - מביאים נושאים שאנחנו לא מוכנים להם, אנחנו רוצים גם ללמוד אותם. דיברתי עם נציב מס הכנסה ואמרתי לו, במקום שתשתפו פעולה, אתם באים הנה בצורה כזאת, אז אנחנו נתנגד. אם מסכמים בפרוטוקול שענין מסויים יתוקן ואין מתקנים אותו, זה זלזול בוועדה. מה הטעם שמדבר פה חבר ועדה? צריך לקחת מהם חתימה מראש? הם הבטיחו כמה תיקונים בנושא החקלאות, בנושא הפקודה שהביאו הנה לשנת המס החדשה, אמרו שזה יתוקן, לא דובים ולא יער.

היו"ר א' י' שפירא:

קודם כל אני צריך להגיד לחבר-הכנסת אפרים שלום, אולי הוא לא קורא מה כתוב בסדר היום. היתה הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת דן תיכון. הוא ביקש דיון והעבירו את זה אלינו לוועדה. אז זה לא בעיה שמס הכנסה בא אלינו וצריך לשלוח לנו חומר וללמוד. ההיפך. חברת-הכנסת סולדר רצתה לשמוע מה קורה באזור הסחר החפשי באילת וביקשה לקיים דיון. אז זה שאתה מבקש לא לקיים מחר דיון לא מובן, כי לא מס הכנסה ביקש את הדיון הזה.

לי יש דעה שנציב מס הכנסה מר רבינוביץ הוא אדם מאוד הגון, ולא היה עד היום דבר ששאלתי אותו ולא קיבלתי תשובה. לדעתי, אנחנו יכולים להתפאר במי שמלא היום את תפקיד נציב מס הכנסה. הוא סמל של אדם ישר והגון. אם יש טענות, אפשר להעלות את זה מחר. אני לא יודע מי מופיע מחר, אם זה מר ברון, אני אבקש שגם הנציב יופיע, כי אומר חבר-הכנסת גרופר שיש בעיות.

פ' גרופר:

אז לא מחר, בשבוע הבא.

היו"ר א' י' שפירא:

חבר-הכנסת אפרים שלום, אני מבקש שתעלה בכתב את הטענות שלך, וגם חבר-הכנסת פסח גרופר, ואני אעביר את החומר לנציב מס הכנסה, ואבקש שהוא יבוא.

- - - -

שינויים בתקציב לשנת 1986
(פניה מס' 105 (סיוע למפעלי אלקטרוניקה))

י' סרוסי:

בעקבות בדיקת הבעיות נוצרו בתקופה האחרונה לחלק מתעשיית המתכת והאלקטרוניקה, נערכו דיונים לפני כחודשיים-שלושה בין משרד ראש הממשלה, משרד התעשייה ומשרד האוצר, תוך כדי שמיעת נציגי התעשיינים, והתבררו מספר עובדות אופייניות לענף המתכת והאלקטרוניקה, שלדעתם סובלים מתנודות זמניות, מכמה סיבות שקרו פחות או יותר באותה תקופה. חלק מהמפעלים היו בשנים קודמות הפנינה שבכתר, וחלקם נקלעו בתקופה האחרונה לקשיים.

הסיבות העיקריות שנתקלנו בהן הן בעיות שנובעות מצמצום משמעותי בהזמנות מערכת הבטחון, בעיות שנובעות מיצוא בעיקר לשוק הדולרי, ושינויים שחלו בעולם בסל המטבעות, צמצום בתקופה של לפני כחצי שנה בביקושים מקומיים, ודברים שקרו בתעשיית המתכת והאלקטרוניקה שעוברת תקופות של גאות ושפל.

אנחנו מדברים בקרן הזאת על סיוע בהיקף של 30 מיליון דולר. זו קרן יחסית גדולה. הבקשות כפי שצפו גבוהות הרבה יותר. אנחנו מדברים על מפעלים שבחלקם הם מפעלים מהגדולים ביותר, והכסף הזה יחסית הוא סכום קטן, אם כי צריך להבין שבשביל חלק מהמפעלים האלה להשיג את הכסף השולי הזה הדבר קשה, כי או שהכסף יקר מאוד או שנתקלים בקשיים גדלים והולכים.

המטרה של הקרן לסייע בתקופת מעבר, כי חלק מהמפעלים הם ביציאה ממשבר. כל זאת לגבי המסגרת הכללית והקריטריונים.

הדיונים נעשים במסגרת קרן סיוע שעומדת בראשה סמנכ"ל לסיוע של משרד התעשייה והמסחר וחברים בה אנשי אוצר ותעשייה, כאשר התאחדות התעשיינים שותפה כמייעצת. אנחנו מתחשבים בהחלט בעמדות התאחדות התעשיינים.

הסכום למפעל מוגבל בהלוואה של 2 מיליון דולר. לא יכול לקבל מעל זה. התנאים הם כמו קרן הסיוע הרגילה. זאת אומרת, 7.5% לארבע שנים צמוד.

היו"ר א' י' שפירא:

אז מה הטובה שעושים להם?

י' סרוסי:

הטובה לא כל כך גדולה. חלקם לא יכולים לקבל גם ב-7.5%. הכסף הזה חסר היום גם במערכת הבנקאית. הכסף הוא באחריות הבנקים, לא באחריותנו. אנחנו נותנים בדרך כלל כסף שיש בו גרייס של שנה אחת. מסתבר שלרוב המפעלים העלות השולית של הכסף גבוהה מאוד, כי הם מעוניינים בכסף הזה.

היו"ר א' י' שפירא:

אני מודיע לך שאני לא רואה בזה שום עזרה. אם מפעלים נכנסו למצוקה, צריך אולי לתת להם מענקים.

י' סרוסי:

יש מענק בפנים.

היו"ר א' י' שפירא:

אם מישהו מקבל 2 מיליון דולר, בתוך זה יש מענק של 300 אלף דולר?

י' סרוסי:

זה המכסימום.

היו"ר א' י' שפירא:

אבל על המענק לא אמרת מלה.

י' סרוסי:

המענק בא במקביל להלוואה והוא חלק מהמסגרת הכוללת של הסיוע.

ד' תיכון:

למה מענק? תוזיל את הריבית. הם לא צריכים מענק. הם צריכים סיוע בהון חוזר לתקופה מסויימת.

י' סרוסי:

לא רצינו ליצור תקדים של מסגרת של שערים. אנחנו מעוניינים לתת סובסידיה בדרך ישירה ולא ליצור קרן אחת שיש בה 7.5% וקרן אחרת שיש בה 2.5%.

לגבי המפעלים שעליהם אנחנו מדברים, ישנו כאן מנהל חטיבת המתכת והאלקטרוניקה במשרד התעשייה והמסחר, והייתי מציע שהוא יציג את המפעלים עצמם.

היו"ר א' י' שפירא:

למפעלים כמו סייטקט ואלסינט, להם לא יעזור הסכום של 2 מיליון דולר ב-7.5%. במי מדובר?

י' סרוסי:

מפעל כמו אלישרא יכול להעזר בזה.

ד' תיכון:

עזוב את אלישרא. הוא נמכר כבר. זה כלשעצמו נושא לדיון, איך הבעלים הזרים עוזבים את הארץ. זו אווירה.

י' סרוסי:

יש מפעלים כמו אורגן תעשיות. מפעל כזה יקבל את הסיוע הזה. הוא הפסיד 5 מיליון דולר, הוא מתייעל מאוד. אלה הגדלים שבשבילו הם בעייתיים.

היו"ר א' י' שפירא:

עוד איזה מפעל?

י' סרוסי:

מפעל ציקלון בצפון שמשפץ מנועים. הוא הפסיד בסביבות 3 מיליון דולר בשנה האחרונה.

ד' תיכון:

אני רוצה להזכיר לך, אדוני היושב-ראש, שבסיור האחרון שלך אתנו היינו אורחי התעשייה האלקטרונית. הסיור נערך בתדיראן. לשם באו ראשי הענף ואמרו לנו, אנחנו במצוקה נוראה, בכסף קטן ניתן לחסוך הרבה צרות לעם ישראל, וגם להגדיל את היצוא. הוועדה הזאת כאשר דנה בתקציב הסבה את תשומת לב האוצר שבענף הזה צריך לעשות הרבה יותר ודחוף. אבל כרגיל באיחור של שנה עושים מעט מדי ומאוחר מדי ולא רואים את העץ. אני לא יודע מה יועיל הסיוע שניתן בצורה כזאת היום לאחר שחלפה שנה ואולי חלק מהענף התאושש וחלק אחר נקלע לקשיים הרבה יותר גדולים שקשה להוציא אותו מהמצוקה.

לכן אני בעד סיוע וסיוע מהיר. אני לא חושב שהוא ניתן בצורה הנכונה. בשעתו אמרנו שנתמרץ את מי שיגידל את היצוא שלו במשך השנה. אבל לכם יש שיקולים שאף פעם לא הבנתי. אני מבין שבנושא תמרוץ היצוא יש סכסוך גדול בין האוצר למשרד התעשייה והמסחר.

אדוני היושב-ראש, מאחר ששני השרים לא מדברים זה עם זה, אתה מבין שכל ענין היצוא נמצא במצוקה.

היו"ר א' י' שפירא:

אני מודיע לך באופן רשמי שהם מדברים זה עם זה. אם הם מסכימים, אינני יודע. אבל ראיתי אותם מדברים.

ד' תיכון:

לא זו הכוונה שהם מדברים או לא מדברים. אני מתכוון רעיונית בתחום הכלכלי. מאחר שמדובר ביצוא ויש חילוקי דעות מהותיים בין שני המשרדים, המקום ללבן את הבעיה הזאת נראה לי דווקא בוועדה הזאת, זה עניינך כיושב-ראש, כמי שקובע את סדר היום. אבל כאשר אני רוצה מצד אחד לתת, אני לא יכול להתעלם מהדברים שאמר נשיא התאחדות התעשיינים לשעבר, אלי הורוביץ, באשר לסיוע שניתן בעבר. האיש אמר ש"עבדו" על הממשלה בעיניי.

ח' רמון:

תקרא את דו"ח מבקר המדינה ותראה מה הוא אומר.

ד' תיכון:

מאחר ואני לא מאמין למה שכתוב בעתונות, אין לפני אלא מה שהוא אמר. אני שואל את עצמי כחבר כנסת, מצד אחד אני בעד לתת, אני גם בעד לתת בצורה אחרת, אבל מצד שני אומר האיש שהסיוע היה שערורייתי, הם לא היו צריכים סיוע, הם בכו ועבדו עלינו בעיניים ולכן נתנו.

אני מעריך מאוד את האנשים שיושבים כאן, אבל נראה לי שבהזדמנות זו שמבקשים לדון בענף כל כך חשוב ורציני, צריך היה ללבן את הבעיות האלה קצת ביתר רצינות. לא שאני מבטל את המלאכה המכובדת של שני המשרדים, אבל נראה לי שכדאי שתטריד לכאן את שר האוצר ואת שר התעשייה והמסחר ואת נציג התעשיינים, ונשמע מה קורה בענף הזה. חלפה שנה מאז תינו את צרותיהם בפנינו, ומן הדין שנשמע מה קורה.

היו"ר א' י' שפירא:

חבר-הכנסת ז'אק אמיר, אתה מוכן לנהל את הישיבה במקומי? אני צריך לעלות ליושב-ראש הכנסת.

י' צבן:

אני מציע, חברים, שאנחנו נפסיק את הדיון. אני יוצא מתוך נקודת מוצא שבשטח הזה קיימים מפעלים שחשוב לעזור להם, וגם העזרה יכולה באמת להביא אותם. אבל ראשית, נדמה לי שאי אפשר ללכת בשיטה הזאת שזה הנייר שאנחנו מקבלים על עזרה למפעלים. אנחנו נושאים באחריות לאישור של סכום לא קטן. אין לנו אפילו אינדיקציות למה הכוונה. אנחנו מסתמכים על אינפורמציה בעל פה. אנחנו מבקשים לדעת על איזה מפעלים מדובר ועל איזה סכום לכל מפעל.

אני חושב שהיה צריך לקבל מסמך רציני ומה הקריטריונים, בכתב.

י' סרוסי:

במכתב כתובים הקריטריונים.

י' צבן:

לפי דעתי, זה חומר לא מספיק.

דבר שני: בשעתו שמענו מאדם בר-סמכא, מאלי הורוביץ, והיתה בקשה להזמין אותו שיסביר למה התכוון בדבריו. אני רוצה להיות בטוח שהכסף שאנחנו מאשרים לא הולך לתשלום משכורת אסטרונומית למנהלים. אני רוצה לקבל נתונים מה המשכורת בכל מפעל שאנחנו עוזרים לו. לא יכול להיות ש"ציקלון" ידווח על 3 מיליון דולר הפסדים, והמנהל שלו ירוויח X סכום בלתי סביר שיש לו חלק נכבד בהפסד. על הפועלים ילחצו, לא יתנו תוספות שכר בגלל שהמפעל מפסיד, והמנהלים ימשיכו בחגיגה.

יש לי מסמך מאחד המפעלים הגדולים בענף האלקטרוניקה, ולפיו יש במפעל הזה מדיניות שמתאימה, עוד לא החלטתי אם מתאימה לסוף המאה ה-19 או תחילת המאה ה-20 - יש שם הנחיה ברורה שעובדים יעופו לפני גיל 50.

נ' ארד:

זה בכתב?

י' צבן:

בכתב. יש עוד בדיקה בענין זה.

אני רוצה את הדברים האלה לבדוק לפני שאנחנו מאשרים. אין לנו הזדמנויות לבדוק בדיקה אמיתית את כל הנושאים האלה אלא בשעה שאנחנו מתבקשים לאשר העברה תקציבית. אם זו תהיה סתם הצעה לסדר היום, אני יודע מה קורה אתה.

היו"ר ז' אמיר:

גם בקשר למפעלים הקטנים, כאשר רוצים לתת ערבות מדינה, ביקשתי רשימה. לצערי, לא קיבלתי תשובה.

בסעיף הזה יש בעיה שאנחנו מעבירים תקציבים ונותנים את אישורנו בלי לקבל פרטים מדויקים מה נעשה בשטח, ואחכ-כך מי שיבדוק את זה יבוא בטענה לחברי ועדת הכספים.

בושא של משכורת גבוהות למנהלים במפעלים, אנחנו בבעיה. אלה הם מפעלים פרטיים שלא תמיד אנחנו יכולים לקבוע מה מדיניות השכר שלהם. אבל אולי במסגרת זו של העברת תקציבים ניתן לשאול ולדעת ולפחות ולהתרשם איזו מדיניות נקוטה על ידי אותם בעלים במפעלים.

המגמה שדיברת עליה, שיש מפעלים בענף האלקטרוניקה שמסלקים עובדים בהגיעם לגיל 50, זה דבר חמור, שלדעתי צריך לקבל עליו נתונים ולהעלות הצעה לסדר היום. זה נושא חמור מאוד, ואני חושב שוועדת העבודה והרווחה היא הכתובת הטובה ביותר לשם כך. אני מזמין אותך להעלות הצעה לסדר היום.

י' צבן:

כאן יש לנו כוח, שם אנחנו נבכה.

היו"ר ז' אמיר:

כדאי שנקבל תשובות על השאלות של חבר-הכנסת צבן בטרם נמשיך. אני גם מקבל את ההצעה שלא נאשר את זה היום, אלא נשאיר את זה עד שנקבל את הרשימה המדויקת ואת הפרטים שביקשו החברים.

מנהל חטיבת האלקטרוניקה:

אני קורא את דרכי הפעולה של הקרן: הנהלת הקרן תתנה את הקפאת השכר בהורדת השכר הריאלי במקרה שתגיע למסקנה שהשכר חורג מהראוי. זה מדובר על המנהלים. אם תדיראן מודיעה שמורידה ב-10%, הלוואי והיה לי 50% ממה שנשאר.

ע' סולדר:

אילו אפשר היה להביא כסט-קייז שני מפעלים, זה היה נותן לנו אפשרות לעמוד על כל הפרובלמטיקה ועל כל הדברים שאנחנו רוצים לדעת.

י' טרוסי:

אין לנו אפשרות להביא את כל רשימת המפעלים. הקרן הזאת הוחלטה לפני ארבע שנים על ידי השרים הנוגעים בדבר.

י' צבן:

מה הרכב הקרן?

י' סרוסי:

חשבנו שהקרן תאושר. רק חלק קטן נדון בשלב זה. עצרנו את פעילות הקרן ולא נמשיך לדון ולהבטיח למפעלים. יש שמונה מפעלים שכבר אישרנו עקרונית. כל עוד אין כסף, אין שום אישור. יותר מזה, אני כאוצר מתנגד לדון כי אין טעם להשלוח אף אחד כל עוד אין אישור. אני יודע מי הפונים, אבל הדיונים לא ייערכו כל עוד אין אישור. אולי תחליטו בסוף שאין קרן.

היו"ר ז' אמיר:

אנחנו ממליצים לפני היושב-ראש הקבוע של הוועדה לגמור את הנושא הזה מחר או בשבוע הבא, ואנחנו צריכים לקבל את הדוגמאות שביקשנו.

קביעת מוסדות לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה

מזכיר הוועדה א' קרשנר:

יש שמונה מוסדות שמבקשים פטור לתרומות. אין בעיות מיוחדות.

היו"ר ז' אמיר:

אני מבין שאין התנגדות לאשר.

ה צ ב ע ה

הוחלט: לאשר קביעת המוסדות המפורטים להלן, כמוסדות לענין הסעיף האמור משנת המס 1986:

1. קהילת יוצאי בבל בראשון-לציון
2. קרן המוסיקה כפר-סבא
3. עמותת להנצחת זכרו של הרב יחיאל אברהם יצחק נריה זצ"ל ליד ישיבת בני עקיבא "פרחי אהרון" - קרית שמואל
4. ניצן, אגודה לקידום ילדים לקויי למידה והסתגלות (המרכז הארצי)
5. המרכז להחדרת ערכי יהדות בקרב עולי בריה"מ - שבות עמי - ירושלים
6. יחל ישראל
7. הוועד הציבורי למען השוטר בתל-אביב-יפו
8. הקרן לזכויות האזרח לזכרם של חמן, אילנה וצליל שלח ז"ל מיסודה של האגודה לזכויות האזרח בישראל

י' ארצי:

בנושא הוועד הציבורי למען השוטר, אני נוגע בדבר ומבקש לרשום שלא השתתפתי בהצבעה.

היו"ר ז' אמיר:

בזאת סיימנו את סדר היום. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:30